

Какво искам да получи детето ми от училище?

„Зад всяко дете, което вярва в себе си, стои родител, който първи е повярвал в него!“

Матю Джейкзбсън

ПАВЛИНА МАНДАЖИЕВА

Директор на ОУ „Стойан Михайловски“ гр. Варна

ноември 2021 г.

Настоящата презентация е споделен опит на екипа на ОУ „Стоян Михайловски“, събран и обобщен в резултат на наблюдения, изводи, анализи и проучвания сред родителската общност.

Родителите очакват активно партньорство между всички страни в образователния процес- учители, ученици, родители

Когато очакванията на родителите се разминават с изискванията, училището се превръща в своеобразна „арена“ на сблъсък на мнения, становища, различни гледни точки, позиции и най-вече неразбиране. Крайният резултат е противопоставяне, от което »печеливши« няма и не може да има.

Въпреки факторите, които формират негативни нагласи у родителите, семейството и училището могат да постигнат съгласие по ключови въпроси, когато гледат в една посока и имат обща крайна цел.

Условия за постигане на очакванията на родителите

Родителят:

- ▶ има необходимата експертиза за равностойно участие в партньорство;
- ▶ разбира правилно параметрите на партньорството и осъзнава потребност от своето участие;
- ▶ не е скрит зад своята удобна анонимност в социалните мрежи, а заявява открито и аргументирано своята позиция;
- ▶ осигурява подкрепяща семейна среда за развитието на детето си;
- ▶ осигурява пълнота и спокойствие на детето си;
- ▶ мотивира и стимулира развитието на детето си;
- ▶ е добър пример и признат авторитет за детето си;
- ▶ е позитивно настроен и има доверие в училищната институция;
- ▶ притежава семейни ценности, които предава на детето си.

Училищният екип:

- ▶ уважава с високо ниво на организационна култура;
- ▶ е постигнал доверителни отношения с родителите;
- ▶ е много добре подготвен и не се колебае да очертае и назове противоречията между партниращите страни;
- ▶ наблюдава и анализира динамиката в развитието на ученика;
- ▶ осигурява подкрепяща училищна среда, основаваща се на принципи и методи, които не противоречат на законодателството в РБ;
- ▶ изразява готовност за подкрепа на семейството;
- ▶ непрекъснато се развива.

Възможност да се чуят всички заинтересовани страни е дискусия на тема: *„Пресечната точка между очакванията на родителите и изискванията на училището“* с участието на представители от родители на всяка паралелка, ученици от училищния ученически съвет и Обществения съвет.

Теми за дискутиране

1. Авторитетът на учителя и авторитетът на родителя.
2. Противоречивото „лидерство“ в семейството.
3. Последници от ограничения родителски капацитет, вербалната агресия в семейството и непознаване на основните функции на семейството и училището.
4. Оценка на професионалните качества на учителите и подборът на методи на преподаване и възпитание - кой и защо?
5. Неформалните отношения между учители и родители - неизбежна необходимост или категорична забрана.
6. Родителят - експерт по въпросите на образованието и възпитанието или пасивен наблюдател.

Ученикът:

- ▶ е възпитаван в семейна среда да цени и уважава труда на учителите и всички работещи в училище;
- ▶ не е сугестиран в семейството с негативизъм спрямо учителите и училищната общност;
- ▶ е мотивиран да покаже своята най-добра страна;
- ▶ оценява усилията на училищната общност за собственото си развитие;
- ▶ доброволно и активно участва в живота на училището.

Родителите очакват училището да развива личността на ученика и да стимулира неговите дарби, способности и таланти

Условия за постигане на очакванията

Учителят:

- ▶ познава характеристиките на поколенията Алфа и Z;
- ▶ познава критериите, по които може да определи степента на таланта и способностите на ученика;
- ▶ системно извършва наблюдения, за да идентифицира скрития потенциал на ученика (отлични вербални умения, креативност, разнообразие от интереси, добра памет, абстрактното мислене, високи умствени качества в ранна възраст, открояване сред своите връстници със забележителен интелект);
- ▶ събира пълна информация за детето от семейството и други учители;
- ▶ обобщава и анализира събраната информация;
- ▶ не губи от поглед ученика;
- ▶ познава специфични методи и средства за развитие на способностите на конкретния ученик;
- ▶ не ограничава и възпрепятства участието на ученика в извънкласни и извънучилищни дейности, не „убива Моцарт“;
- ▶ стимулира ученика чрез поощрения и награди;
- ▶ запознава родителите с напредъка в развитието на ученика, насочва семейството към специалисти, които индивидуално да развиват и усъвършенстват дарбите и способностите на детето.

Родителите очакват училището да подготвя децата за успешно представяне на НВО и за следващ етап/степен на образование

Училищният екип:

- ▶ притежава висока професионална компетентност и стремеж към постоянно развитие и усъвършенстване;
- ▶ познава и прилага нови подходи, методи и техники за формиране на устойчиво внимание и траен интерес към учебния процес;
- ▶ модернизира традиционния образователен процес чрез използване и умело прилагане на интерактивни методи и проектно-базираното обучение;
- ▶ учи учениците да учат, формира навици за самостоятелно учене, използва методи за аналитично възприемане на информацията;
- ▶ организира обучение на ученици с установени пропуски в знанията под формата на консултиране и допълнително обучение по учебни предмети;
- ▶ мотивира учениците за участие в олимпиади, състезания и др.;
- ▶ използва универсални методи за оценяване, които не поставят ученика в условия на дискриминация;
- ▶ текущо запознава родителите с резултатите от обучението на учениците, когато семейството не проявява необходимата заинтересованост.

Родителите:

- ▶ поставят изисквания и контролират ежедневно подготовката на детето си;
- ▶ наблюдават, чуват и долавят и най-слабите сигнали у детето си;
- ▶ подпомагат подготовката на детето си според възможностите си;
- ▶ не „въвеждат“, препоръчват и налагат нови методи на преподаване, когато в резултат на определени обстоятелства са неудовлетворени от резултатите от обучението на детето си;
- ▶ мотивират, окуражават и стимулират детето си, не използват сравнения с други деца;
- ▶ развиват и използват пълния си родителски капацитет в името на най-доброто за своето дете.

Родителите очакват училището да възпита и изгради личността на ученика

»В началото най-важно е майчиното възпитание, защото нравствеността трябва да се насади у детето като чувство.« — *Георг Хегел*

Родителите не бива да забравят, че:

- ▶ децата не се възпитават чрез „власт“;
- ▶ възпитанието на детето е неотменна част от неговото развитие;
- ▶ в развитието на детето участват наследствения генотип и социалната среда представена чрез семейството и училището;
- ▶ възпитанието е споделена отговорност;
- ▶ семейството е най-важната социална група от обществото, която има най-значимо влияние върху живота на детето;
- ▶ семейството играе съществена роля в образованието на детето, в осигуряването на неговите физически и емоционални нужди;
- ▶ ролите в семейството имат изключителна важност за развитието на детето;

- ▶ възпитанието на детето в семейната среда е проекция на възпитанието на родителите;
- ▶ семейството дава морални насоки, развива умения, от които детето има нужда, за да изгради социални взаимоотношения и се впише в обществото;
- ▶ от родителите се очаква да учат, да дисциплинират и да осигуряват децата си;
- ▶ от децата се очаква да сътрудничат и уважават родителите си;
- ▶ родителите са първите учители на детето и следва да бъдат модели за подражание с поведение, действия и с начина на възприемане на действителността;
- ▶ децата се чувстват добре, когато родителите имат достатъчно висок ресурс да родителстват и са в състояние активно да насърчават техния положителен растеж и развитие.

От къде започва и къде свършва възпитанието на детето?

Когато семейството е осигурило необходимите ресурси за детето си и подкрепяща среда за развитие на неговите жизненоважни умения, преходът към училищната среда не създава стрес у детето. Постава го в нови условия, в които то самостоятелно изявява себе си, опирайки се на своя житейски и социален опит от семейната среда.

Процесът на възпитание продължава чрез въвеждане на детето в сложни междуличностни взаимоотношения, за които му липсва опитност.

Мястото и ролята на училищния екип е от съществено значение за правилното „подреджане“ на личността на детето.

Учителят:

- ▶ консултира семейството по въпроси, свързани с отглеждане и възпитание на детето;
- ▶ организира и провежда съвместни инициативи, насочени към повишаване информираността на родителите;
- ▶ работи активно за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на учениците, разписва програми с конкретни дейности, насочени към родителите;
- ▶ организира обучения на родители с недостатъчно развити умения да родителстват.

Родителите очакват училището да мотивира ученика за активно участие в процеса на обучение

„Креативният човек се мотивира от желанието да постига, а не от желанието да победи другите.“

Айн Ранд

Учителят трябва:

- ▶ да работи за преодоляване на страха от провал у детето;
- ▶ да не отнася ученика към определена група, в която той се чувства излишен и неразбран;
- ▶ да развива и усъвършенства професионалните си умения за опознаване индивидуалността на ученика;
- ▶ да планира и осъществява последователни конкретни действия с ясна крайна цел;
- ▶ да участва в ползотворно сътрудничество с други учители, с класния ръководител и с родителите за планиране на съвместни дейности, чрез които да развива желанието на ученика за изява;
- ▶ да оценява положително и най-малките усилия на ученика за постигане на конкретна цел;
- ▶ да включва ученика в дейности за изява и себедоказване.

Родителите очакват училището да създаде навици за здравословен начин на живот на децата

Не малка част от съвременните български семейства осъзнават необходимостта от здравословен начин на живот за правилното функциониране на всички жизнени процеси у детето. Със своите изисквания често училището е обект на критика от онази част от семействата, за които здравословният начин на живот на детето се свежда до задоволяване на жизнени потребности като храна и облекло.

Училищният екип:

- ▶ разработва на училищни програми и политики, насочени към здравословно хранене и здравословен начин на живот;
- ▶ оптимално използва учебното съдържание по учебните предмети от раздел „Природни науки“ на УУП;
- ▶ включва учениците в тематични занимания по интереси и програми, конкурси, състезания и др.;
- ▶ участва в скринингови програми за здраве;
- ▶ включва родители специалисти в дейности в Часа на класа като лектори;
- ▶ провежда индивидуални срещи и разговори с родители за повишаване на здравната им култура.
- ▶ провежда училищни състезания, викторини и др.

Родителите очакват училището да гарантира безопасна среда за обучение в условията на COVID 19

Условия:

- ▶ Стриктно спазване на протиеоепидемичните мерки за неразпространение на COVID -19.
- ▶ Осигуряване на навременна, пълна и коректна информация до всички родители за изискванията на МЗ, МОН и училището.
- ▶ Педагогическият екип и непедагогическият персонал имат висока здравна култура на работното място.
- ▶ Министерството на здравеопазването и министерството на образованието и науката имат ясна стратегия за прилагане на протиеоепидемичните мерки.

Родителите очакват училището да компенсира пропуските на учениците след ОРЕС

ОРЕС – алтернатива на присъственото обучение

Трудности при осъществяване на ОРЕС

- ▶ Липса на повече от едно техническо устройство в семейства с две и повече деца.
- ▶ Недостатъчна дигитална компетентност на родителите.
- ▶ Несъгласие на родителите децата да бъдат изследвани и продължат обучението си от разстояние в електронна среда.
- ▶ ОРЕС поставя учениците в условия на неравнопоставеност с останалите в резултат на взетото на решението на родителите.
- ▶ Социална изолация на учениците.

Действия на училищния екип за компенсиране на пропуските и последиците от социалната изолация на учениците:

- ▶ Проверка на индивидуалното ниво на пропуските след ОРЕС.
- ▶ Изготвяне на план за работа с всеки ученик въз основа на установените индивидуални пропуски в знанията.
- ▶ Допълнително обучение по учебни предмети.
- ▶ Текуща обратна връзка с родителите за напредъка на ученика.
- ▶ Обучение на родители за повишаване на дигиталните им компетентности.
- ▶ Психологическо консултиране за преодоляване на последиците от социалната изолация на ученика.